

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. S. B.**
státní příslušnost:
t. č. pobytem:
zastoupen Mgr. Markem Čechovským
advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti

žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**
se sídlem Olšanská 2, P. O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 8. 2018, č. j. CPR-22373-2/ČJ-2018-930310-V242

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je hlavně otázka, jestli rozhodnutí o povinnosti opustit území nepřiměřeně zasahuje do soukromého života žalobce. Prezenčně tu studuje na univerzitě,

kteřá mu přiznala stipendium. Dále se krajský soud zabýval otázkou (ne)oprávněnosti pobytu žalobce v době zahájení řízení o povinnosti opustit území.

II. Rozhodnutí správních orgánů a dosavadní procení vývoj věci

2. Žalobce žil v ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Jeho platnost vypršela dne 13. 9. 2017. Následujícího dne se žalobce dostavil na Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky („OAMP“), aby podal žádost o prodloužení pobytu. Sdělili mu tam, že jeho žádost je opožděná a pravděpodobně jí nevyhoví. OAMP proto žalobci udělil výjezdní příkaz s platností do 12. 11. 2017. Dne 13. 11. 2017 se žalobce dostavil na policii, aby řešil svou pobytovou situaci. V návaznosti na to s ním Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje („krajské ředitelství“) zahájilo řízení o správním vyhoštění pro jeho neoprávněný pobyt.
3. V průběhu řízení krajské ředitelství shledalo, že by uložení správního vyhoštění žalobci nepřiměřeně zasáhlo do soukromého života. Přihlédlo zejména k tomu, že žalobce prezenčně studuje na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity, kde získal stipendium platné do 30. 9. 2020. Krajské ředitelství proto řízení o správním vyhoštění překvalifikovalo na řízení o povinnosti opustit území.
4. Rozhodnutím ze dne 8. 6. 2018, č. j. KRPB-260492-24/ČJ-2017-060022-50A („rozhodnutí krajského ředitelství“), krajské ředitelství uložilo žalobci podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném do 30. 7. 2019 („zákon o pobytu cizinců“), povinnost opustit území ČR do 60 dnů. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 22. 8. 2018, č. j. CPR-22373-2/ČJ-2018-930310-V242 („rozhodnutí žalované“).
5. Proti rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou. Krajský soud rozsudkem ze dne 9. 1. 2019, č. j. 41 A 53/2018-67, rozhodnutí žalované zrušil a věci jí vrátil k dalšímu řízení. Podle krajského soudu bylo rozhodnutí žalované příliš tvrdé a výrazně zasahovalo do soukromého života žalobce. Podle krajského soudu bylo namístě aplikovat § 174a zákona o pobytu cizinců a posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí žalované do soukromého života žalobce. Krajský soud zdůraznil, že v důsledku napadeného rozhodnutí bude žalobce muset na neurčitou dobu odjet do země původu, aby si vyřídil nové pobytové oprávnění. Nemohl by tak pokračovat ve svém prezenčním studiu a čerpat stipendium. Ze správního spisu nevyplývá, že by zde žalobce nevedl řádný život, neplnil své povinnosti a porušoval zákony. Podle krajského soudu je v zájmu ČR, aby zde pobývali pouze cizinci s povoleným pobytem, ale žalobce podal žádost o prodloužení jen o den pozdě.
6. Proti rozsudku krajského soudu podala žalovaná kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 23. 4. 2021, č. j. 3 Azs 45/2019-33, zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zdůraznil, že i v rozhodnutí o povinnosti opustit území správní orgány musí posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Dodal však, že již to, že krajské ředitelství původně zahájené řízení o správním vyhoštění překvalifikuje na řízení o povinnosti opustit území, v sobě nese prvotní úvahu ohledně přiměřenosti rozhodnutí. Řízení o správním vyhoštění cizince neoprávněně pobývajícího na území ČR se totiž považuje za řízení o povinnosti opustit území, pokud správní orgán zjistí, že „důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince“ (§ 50a odst. 6 zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění). Vzhledem k tomu, že se na rozdíl - od rozhodnutí o

správním vyhoštění - s rozhodnutím o povinnosti opustit území nepojí zákaz opětovného vstupu do ČR, z povahy věci představuje takové rozhodnutí mírnější zásah do soukromého a rodinného života cizince. Tento zásah bude nepřiměřený „pouze ve výjimečných situacích, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR“. Zohlednit je třeba mimo jiné to, jak složitý bude v daném případě návrat cizince do ČR.

7. Přímo ve vztahu k žalobci Nejvyšší správní soud konstatoval, že ukončení jeho pobytu v době, kdy řádně studuje vysokou školu a požívá přiznaného stipendia, zasahuje do jeho soukromého života. Nejde však o zásah nepřiměřený. Nejvyšší správní soud neshledal okolnosti, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost jeho přítomnosti v ČR. Vycestování žalobce do země původu na přechodnou dobu, než si vyřídí nové oprávnění k pobytu, nemusí nutně znamenat ukončení jeho studia. Může si vyřídít například individuální studijní plán, případně studium přerušit. K takovému řešení mu OAMP poskytl dostatečně dlouhou dobu stanovením lhůty 60 dní k vycestování. Žalobce se nebezpečí definitivního ukončení jeho pobytu v podobě správního vyhoštění, resp. povinnosti opustit území vystavil sám, vlastní liknavostí. Ke včasnému podání žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu měl dostatek času.

III. Posouzení věci krajským soudem

8. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) bez nařízení ústního jednání. Žalobce sice původně trval na jeho nařízení, dodatečně však krajskému soudu dal souhlas s rozhodnutím ve věci bez jednání. Při přezkumu rozhodnutí krajský soud vycházel z skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
9. Žaloba *není důvodná*.
10. Žalobce uplatňuje dvě námitky. První z nich směřuje k otázce přiměřenosti dopadů rozhodnutí žalované do jeho soukromého života. Podstatou druhé žalobní námitky je tvrzení, že žalobce zde - s ohledem na odkladný účinek přiznaný jeho žalobě podané proti rozhodnutí o zastavení řízení o prodloužení platnosti dlouhodobého pobytu - celou dobu pobýval legálně. Proto měla žalovaná řízení o povinnosti opustit území zastavit.
11. Pokud jde o otázku přiměřenosti rozhodnutí o povinnosti opustit území z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, krajský soud váže právní názor Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Ten dospěl k jednoznačnému závěru, že ač toto rozhodnutí zasahuje do soukromého života žalobce, tento zásah není nepřiměřený. Neshledal závažné okolnosti, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti žalobce v ČR. Žalobce se nenachází v natolik výjimečné situaci, aby nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého života byla již povinnost vycestovat z ČR, která se nepojí se zákazem opětovného vstupu.
12. Krajský soud k tomu dodává, že je pravdou, že neoprávněný pobyt žalobce trval pouze jeden den. Zároveň je zřejmé, že žalobce využil veškeré (ačkoliv výrazně limitované) možnosti za účelem opětovné legalizace svého pobytu bez nutnosti vycestovat do země původu, které zákon o pobytu cizinců poskytuje. Tyto skutečnosti však vedly právě k tomu, že krajské ředitelství žalobci automaticky neuložilo správní vyhoštění spojené se zákazem opětovného vstupu do ČR, ale „pouze“ mírnější opatření v podobě povinnosti opustit území ČR. Nutnost vycestovat do země původu jen za účelem podání žádosti o

pobytové oprávnění na velvyslanectví ČR, spojená s náklady na cestování a nepředvídatelně dlouhou dobou čekání na podání a vyřízení žádosti, se může jevit jako příliš tvrdá, jak konstatoval krajský soud ve svém původním rozsudku. Na druhou stranu, jak upozornil Nejvyšší správní soud, žalobce se do této situace dostal vlastním zaviněním. Ač vyřízení nového pobytového oprávnění v zemi původu mohou doprovázet jisté komplikace, žalobce se nenacházel v natolik výjimečné situaci, aby jeho vycestování nepřiměřeně zasáhlo do jeho soukromého života. Prezenční studium žalobce na univerzitě v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu samo o sobě v tomto případě nepředstavuje závažnou skutečnost, která by ospravedlňovala nezbytnost přítomnosti žalobce v ČR. Námitka nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí žalovaného do soukromého života žalobce proto není důvodná.

13. Druhá námitka souvisí s podmínkami vedení řízení o povinnosti opustit území. Žalobce tvrdí, že jeho pobyt předcházející vydání rozhodnutí krajského ředitelství nebyl neoprávněný. Krajský soud totiž přiznal odkladný účinek žalobě, kterou žalobce podal ve věci zastavení řízení o jeho žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Podle žalobce přiznaný odkladný účinek působí *ex tunc*. Tím pádem došlo k zachování jeho práva pobytu. Až do doby rozhodnutí krajského soudu o jeho žalobě ve věci prodloužení dlouhodobého pobytu zde žalobce pobývá legálně.
14. Žalobce ani v tomto bodu nemá pravdu. *K zachování práva pobytu žalobce v důsledku přiznaného odkladného účinku jeho žalobě by došlo pouze za předpokladu, že by žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu podal včas, tj. před uplynutím jeho platnosti.*
15. Pokud cizinec včas podá žádost o prodloužení platnosti dlouhodobého pobytu, jehož platnost uplyne dříve, než správní orgány o této žádosti pravomocně rozhodnou, počítá zákon o pobytu cizinců v § 47 odst. 4 s nastolením tzv. „fikce pobytu“. V případě, že správní orgány následně žádost zamítnou či řízení zastaví a cizinec podá žalobu, které soud přizná odkladný účinek, dojde k navození stavu, „jako by řízení pravomocně ukončeno nebylo“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Azs 113/2017-20, bod 17). Cizinec se pak bude nacházet ve fázi před vydáním odvolacího rozhodnutí, tedy zpátky v režimu fikce. To potvrzuje i komentářová literatura, podle které „[s]vébytný účinek vyvolává též přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu dle zákona o pobytu cizinců nebo rozhodnutí o zastavení takového řízení. *Zákon o pobytu cizinců totiž konstruuje fikci, že žadatel je oprávněn na území České republiky pobývat na základě předchozího povolení k pobytu, které se považuje za platné, dokud nenabude právní moci rozhodnutí o jeho nové žádosti [...].* Důsledkem přiznání odkladného účinku žalobě je, že se na rozhodnutí žalovaného nehledí jako na pravomocné, tudíž fikce [...] se obnovuje, neboť o žádosti dosud nebylo pravomocně rozhodnuto“ (Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s. 581).
16. Nastolení fikce pobytu zákon o pobytu cizinců podmiňuje tím, že žádost o povolení k pobytu nebo jeho prodloužení cizinec podá v souladu s podmínkami uvedenými v § 47 odst. 1 až 3. Podle odstavce 1 platí: „Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat *nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.*“ (zvýraznění doplnil krajský soud). Pokud by tedy žalobce podal žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu včas, přiznání

odkladného účinku jeho žalobě by skutečně mělo za následek „prodloužení“ fikce pobytu. Vrátilo by jej do doby, kdy o jeho žádosti nebylo pravomocně rozhodnuto.

17. Žalobce ovšem žádost včas nepodal. Podal ji až po uplynutí doby platnosti jeho původního povolení k dlouhodobému pobytu. Tím pádem podání opožděné žádosti nemohlo založit fikci pobytu. A následně podaná žaloba, které krajský soud přiznal odkladný účinek, jej ani nemohla vrátit do doby fikce. Tu totiž nikdy nezískal. Ostatně i proto mu OAMP vydal výjezdní příkaz a nikoliv tzv. překlenovací štítek podle § 47 odst. 11 zákona o pobytu cizinců.
18. K zahájení řízení o povinnosti žalobce opustit území došlo až poté, co platnost tohoto výjezdního příkazu uplynula. O neoprávněnosti pobytu žalobce v té době nelze pochybovat. Krajský soud sice přiznal odkladný účinek žalobě ve věci prodloužení dlouhodobého pobytu usnesením ze dne 29. 3. 2018, č. j. 29 A 34/2018-22, tj. dřív, než krajské ředitelství vydalo rozhodnutí o povinnosti žalobce opustit území. Důsledkem přiznání odkladného účinku však bylo pouze to, že žalobce nemusel vycestovat a mohl zde vyčkat rozhodnutí soudu. Přiznaný odkladný účinek však nemohl zpětně legalizovat neoprávněný pobyt žalobce, který započal dne 13. 11. 2017. Obdobný efekt má podání žaloby ve věci správního vyhoštění, které zákon o pobytu cizinců přiznává odkladný účinek automaticky (§ 172 odst. 3). Odkladný účinek slouží k tomu, aby žalobce mohl efektivně využít své právo na opravný prostředek a setrvat v ČR do rozhodnutí soudu. Jeho pobyt však *de facto* není oprávněný. Pouze není možné vynutit po žalobci splnění povinnosti vycestovat z ČR.
19. Krajské ředitelství proto mohlo vydat rozhodnutí podle §50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

IV. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše popsaných důvodů - vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu - zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 9. června 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce